

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry v právní věci

žalobkyně: a) J. R., nyní Ž.
b) D. M.
obou zastoupených advokátem Mgr. Markem Plajnerem
sídlem Lazarská 11/6, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje,**
sídlem Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice

za účasti: **MOCERO s.r.o., IČ 27609677**
sídlem Pospíšilova 278/14, 500 03 Hradec Králové
D. K. D.
M. M.
Česká telekomunikační infrastruktura a. s.
sídlem Olšanská 2681/6, 130 00 Praha 3 Žižkov

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č.j. KrÚ - 7380/2019/58/OSMŘI/Fr,
ze dne 12. 7. 2019

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Účastníci nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně a) a b) se včasnou žalobou domáhaly soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta čtyři odvolání odlišných odvolatelů (zahrnujíc odvolání každé z žalobkyň) a toliko v otázce nakládání s pitnou vodou bylo změněno rozhodnutí Městského úřadu Svitavy, odboru výstavby (dále jen „*stavební úřad*“) ze dne 30. 1. 2019, č.j. 43137-17/OV-por/8603-2017, přičemž ve zbývajících částech bylo rozhodnutí stavebního úřadu žalovaným potvrzeno. Předmětem označeného rozhodnutí stavebního úřadu bylo územní rozhodnutí o záměru umístění stavby „BYTOVÉ DOMY TABAČKA II. SVITAVY – BYTOVÝ DŮM Č. 3“ (dále jen „*bytový dům Tabačka 3*“ či „*záměr*“).

II. Podstata věci

2. Jak uvedeno shora, označeným rozhodnutím stavební úřad vydal územní rozhodnutí podle § 79 odst. 1 a § 92 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) pro bytový dům Tabačka 3. Jedná se o objekt bydlení s 16 bytovými jednotkami o pěti nadzemních podlažích na pozemcích parc. č. X, parc. č. X, parc. č. X v katastrálním území X (situováno podél jižní strany ulice X). Jde o jeden ze čtyř bytových domů navazující obytné zástavby, dům o délce 22 metrů, šířce 15 metrů a výšce 15,9 metrů od úrovně terénu, která je v areálu přibližně 2,5 metru pod úrovní ulice X. Stavební úřad v souladu se stavebním zákonem a dalšími právními předpisy vymezil stavební pozemek, schválil navržený záměr a stanovil podmínky umístění, prostorového řešení a další podmínky.

3. Obě žalobkyně a též další osoby, z řad obyvatel příslušné části Svitav, resp. vlastníků domů v přilehlé části ulice X již v průběhu územního řízení před stavebním úřadem vyjadřovaly výhrady proti záměru budoucí výstavby žadatele o územní rozhodnutí spol. MOCERO s.r.o., se sídlem Pospíšilova 378/14, Hradec Králové (dále jen „*MOCERO*“) a následně též proti rozhodnutí stavebního úřadu podaly odvolání. Soud na tomto místě nepovažuje za nutné námitky, resp. výhrady ze stavebního řízení a odvolací námitky reprodukovat, neboť z podstatné části byly fakticky zopakovány v nyní projednávané žalobě. Za podstatné považuje soud zmínit, že na průběžné výhrady obyvatel sousedních domů stavební úřad reagoval a po žadateli požadoval doplnění dokumentace, především stran vypracované studie zastínění. Řízení si vyžádalo delší dobu.

4. Žalovaný podaná odvolání, včetně odvolání obou žalobkyň zamítl, přičemž v podrobném rozhodnutí o 19 stranách (územní rozhodnutí mělo 45 stran) nejen shrnul průběh řízení před stavebním úřadem, rekapituloval obsah námitek a poté reagoval na překrývající se námitky v rozčlenění a) výšková zonace zástavby a uliční stavební čára, b) zastínění okolní zástavby, oslunění a prosvětlení, c) narušení pohody bydlení, d) stanoviska dotčených orgánů a e) ostatní námitky).

III. Žaloba a její shrnutí

5. Napadenému rozhodnutí žalobkyně vytýkají nezákonnost a nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Uvádějí, že zjištěný skutkový stav nemá oporu ve správním spisu. Žalobkyně v žalobě uvedly následující žalobní okruhy, které lze v zájmu přehlednosti v souladu s pojmenováním v žalobě vymezit takto:

- a. Výšková zonace zástavby, zachování uliční a stavební čáry – žalobkyně tvrdí, že záměr nesplňuje požadavky územního plánu města Svitavy, namítají nepoměry výšek domů současné zástavby s tím, že tyto domy mají většinou šikmou střechu na rozdíl od plánované zástavby s plochou střechou, poukazují na nedostatečné okolnosti příměru při posuzování v lokalitě ve vztahu k jiným stavbám. Vypořádání námitek v rozhodnutí žalovaného považují za nedostatečné ve vztahu k domům v ulici X. Namítají rovněž umístění severního okraje záměru až na samé hranici pozemku (včetně chodníku) ulice X. Odstup od stávající výstavby 16,5 m považují za nedostatečný. V této souvislosti uvádějí, že i přesto, že územní plán, při absenci regulačního plánu, neobsahuje regulaci stavební, resp. uliční čáry, tak to neznámá, že stavební úřad mohl rezignovat na jakoukoli urbanistickou koncepci území. Poukázaly na podstatné snížení odstupové vzdálenosti a úbytek oblohové složky, včetně omezení výhledu.
- b. Zastínění okolní zástavby, oslunění, prosvětlení – uvedený žalobní bod souvisí i s bodem následujícím (pohoda bydlení, resp. kvalita prostředí). Stavebním záměrem bytový dům Tabačka 3 má dojít ke zcela zásadním změnám podmínek proslunění dotčených nemovitostí. Poukazují na zásadní změnu v oslunění k datu 21. 12. kalendářního roku, které má zásadnější dopady než výpočtové hodnoty k 1. 3. kalendářního roku. Pokud stavební úřad své stanovisko opřel o provedenou studii a vyhlášku č. 268/2009 Sb., nejedná se postup správný, neboť je třeba vážit i další nepříznivé faktory, které se mohou projevit v rámci komplexního hodnocení vlivů stavby na okolí, což může vést k závěru, že by realizace stavby vedla ke zhoršení kvality prostředí. Ztráta oslunění měla být hodnocena též ve vztahu k zastínění terasy a zahrady, což stavební úřad ani žalovaný neučinili. Rovněž zmínily možnou nepřesnost při hodnocení míry oslunění, neboť použité hodnoty pro Pardubice budou patrně nižší než pro Svitavy.
- c. Pohoda bydlení a kvalita prostředí – tento bod navazuje na bod sub b) shora a míří na ostatní faktory. Těmito faktory žalobkyně a) a b) míní opětovně již uvedenou špatně vyhodnocenou výškovou zonaci budov. Zmiňují omezení výhledu, nastane pocit stísněnosti a narušení soukromí obyvatel okolní zástavby. Dojde ke zvýšení nákladů na vytápění a zvýší se spotřeba elektrické energie z důvodu ztráty světla. Tvrdí, že žalovaný jejich konkrétní námitky nevypořádal. Namítají též možné poškození zeleně vzrostlých stromů – kaštanové aleje, kde žalovaný nedostatečně reagoval na vyjádření spol. SPORTES Svitavy s.r.o. Tato jejich námitka nebyla žalovaným dostatečně vyhodnocena.

- d. Další námitky – stavební úřad pro účely svého rozhodnutí vyžádal vyjádření úřadu územního plánování, které poté převzal do svého rozhodnutí. Takový postup je dle žalobkyň alibistický, neboť stavební úřad měl sám posoudit záměr stavby. Stavební úřad nebyl oprávněn posouzení přenášet na kohokoli jiného. Konečně uvádí, že stavební úřad zcela rezignoval na funkci v rámci regulace výstavby, v případě zástavby Tabačka stavební úřad pouze posuzoval jednotlivé objekty. Za nejzávažnější problém žalobkyně považují umístění bytového domu přímo v návaznosti na ulici X a jeho výšku v odstupu 3 metry od hrany chodníku.

Závěrem uvádí, že nejsou proti jakékoli výstavbě v lokalitě. Žalovaný se však odvolacími námitkami nezabýval a v napadeném rozhodnutí zdůvodnění neuvedl. Rozhodnutí stavebního úřadu nemá oporu v podkladech, resp. jim přímo odporuje.

IV. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Poukázal na to, že žaloba je formulována v rozlišení bodů tak, jak žalobkyně činily již v průběhu územního rozhodnutí a též v odvolání. Obě rozhodnutí správních úřadů tvoří jeden celek, a proto není nepřijatelné, aby žalovaný při vypořádání některých námitek převzal části podrobného odůvodnění stavebního úřadu. Následně ve vyjádření vypořádal námitky žalobkyň dle jejich rozčlenění.

V. Vyjádření osob zúčastněných na řízení

7. Z osob zúčastněných na řízení se k věci vyjádřila D. K. D., která nesouhlasila s umístěním stavby na samé hranici ulice X. Namítla nedodržení jednotného odstupu navržené stavby od ulice a rovněž připomněla, že výstavbou bude ohrožen růst stávající zeleně – kaštanové aleje v ulici X. Původní záměr v areálu byly rodinné domy, resp. to, aby rodinné domy byly při ulici X. Investor to však změnil.

8. M. M. se připojil k argumentaci žalobkyň a uvedl, že investor odmítl s obyvateli cokoli řešit. Územní rozhodnutí na první dva domy byla vydána dříve, téměř bez vědomí obyvatel. Též uvedl, že čtvrtý dům v areálu jiného investora je navržen s větší odstupovou vzdáleností.

9. Žadatel o vydání územního rozhodnutí spol. MOCERO se k žalobě nevyjádřil. V průběhu soudního řízení zaslal soudu informaci, ze které se podává, že pozemky dotčené záměrem výstavby (po změně číslování – pozn. soudu) vložil do Bytového družstva TABAČKA, družstvo, IČ 08020701, se sídlem Klíny 2035/85, Brno – Židenice. Bytové družstvo TABAČKA sdělilo, že uplatňuje práva osoby zúčastněné na řízení. Vyjádření k věci u soudu neuplatnilo, stejně tak jako spol. MOCERO se neúčastnilo nařízeného soudního jednání. Soud informaci o konání soudního jednání zaslal z důvodu právní jistoty jak spol. MOCERO, tak Bytovému družstvu TABAČKA. Je totiž skutečností, že územní rozhodnutí má charakter rozhodnutí in rem (vztahuje se k věci – zde k dotčeným pozemkům), nicméně toliko ze samotného převodu vlastnického práva k pozemkům má soud za to, že se bez dalšího nepodává, že nový vlastník pozemků nastupuje automaticky do „projednávaných“ práv vlastníka předchozího. Nicméně, jak soud již shora uvedl, postavení osob zúčastněných na řízení byla z důvodu zachování co nejširších jejich práv poskytnuta oběma subjektům.

VI. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s., žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

11. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rámci uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s.ř.s., podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného ve smyslu § 75 odst. 1 s.ř.s.

12. Zcela na úvod, než bude přistoupeno k samotnému zhodnocení výsledků přezkumu rozhodnutí v rozsahu, jak jej napadly žalobkyně, považuje soud za podstatné uvést zásadní obecné a podstatné teze, kterými je třeba se řídit při přezkumu v rámci správního soudnictví. Námitky žalobekyň jsou v některých jejich částech vedeny vcelku obšírně a až obtížně přehledně je využíváno citací z jiných soudních rozhodnutí. Případně je žaloba místy koncipována jako polemika s jednotlivými závěry správních orgánů bez ohledu na celkové posouzení, jinde je naopak v námitkách požadováno celkové posouzení s tím, že vypořádání jednotlivých námitek nepostačuje. Soud připomíná, že napadené rozhodnutí a rozhodnutí orgánu I. stupně tvoří pro účely soudního přezkumu jeden celek.

13. S ohledem na shora uvedené je tak vhodné připomenout, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek detailní odpovědi na každou námitku či její specifikaci (ve vztahu k soudům srov. např. odst. 61 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Van de Hurk v. Nizozemí – dostupné na stránkách tohoto soudu <https://hudoc.echr.coe.int>). Nadto je třeba mít na paměti, že orgán veřejné moci na určitou námitku může reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní. Tím se s námitkami účastníka řízení vždy, minimálně implicitně, vypořádá. Nelze proto bez dalšího uzavřít, že absence odpovědi na ten či onen argument žalobce v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (či rozhodnutí soudu) způsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Takovýto přístup by totiž mohl vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivit a hospodárnosti řízení.

14. Zároveň je nutné dodat, že rozsah reakce soudu na konkrétní námitky je co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry [proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány alespoň základní námitky účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-13], případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akceptací odpovědi implicitní (což připouští i Ústavní soud – srov. např. usnesení ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/, usnesení ze dne 11. 3. 2010, sp. zn. II. ÚS 609/10, usnesení ze dne 7. 5. 2009, II. ÚS 515/09, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011-72. To znamená, že na určitou námitku lze reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí soud prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní tak, že toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Ústavní soud v této souvislosti konstatoval: „*Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ (srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68; srov. obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012-

50, bod 21, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013-30, bod 41, popř. ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013-50, bod 17). Ostatně i Ústavní soud v případě, že námitky stěžovatelů nejsou způsobilé změnit výrok rozhodnutí, tyto nevypořádává (srov. např. bod 24. nálezu 28. 5. 2009, sp. zn. II. ÚS 2029/08; Ústavní soud zde uvedl: „*Ústavní soud se nezabýval dalšími námitkami stěžovatelky, protože by rozhodnutí o nich nebylo způsobilé změnit výrok.*“), neboť si je plně vědom toho, že požadavky kladené na orgány veřejné moci - pokud jde o detailnost a rozsah vypořádání se s námitkami adresátů jejich aktů - nesmí být přemrštěné. Takové přehnané požadavky by byly výrazem přepjatého formalismu, který by ohrožoval funkčnost těchto orgánů, především pak jejich schopnost efektivně (zejména v přiměřené době a v odpovídajícím rozsahu) plnit zákonem jim uložené úkoly.

15. K tomu lze ještě uvést, že povinnost posoudit všechny žalobní námitky neznamená, že krajský soud je povinen reagovat na každou dílčí argumentaci a tu obsáhle vyvrátit, když jeho úkolem je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, č.j. 7 As 126/2013-19). Anebo jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 24. 4. 2014, sp. zn. 7 Afs 85/2013, který lze aplikovat nejen na odůvodnění rozsudku soudu, ale analogicky i na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů: „...*přestože je třeba z hlediska ústavních principů důsledně trvat na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí, nemůže být tato povinnost chápána dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován s ohledem na okolností každého jednotlivého případu. Podstatné podle názoru Nejvyššího správního soudu je, aby se správní soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek. Absence výslovného posouzení dílčí žalobní námitky, která souvisela s námitkami stěžejními, za situace, kdy městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku dospěl k věcně správnému závěru, že stěžovatel neunesl v daňovém řízení důkazní břemeno, neboť důkazy jím předložené neprokázaly u sporných obchodních případů splnění podmínek pro uplatnění nároku na odpočet DPH, nezpůsobuje jeho nepřezkoumatelnost. V této souvislosti lze odkázat např. na nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 12. 2004, sp. zn. II. ÚS 67/04, v němž bylo zdůrazněno, že z hlediska splnění náležitostí rozhodnutí není povinností soudu se v jeho odůvodnění speciálně vyjadřovat ke všem jednotlivým argumentům účastníka podporujícím jeho konkrétní a z hlediska sporu pouze dílčí tvrzení, pokud stanovisko k nim jednoznačně a logicky vyplývá ze soudem učiněných závěrů.*“ Obdobně argumentoval NSS v rozsudku ze dne 6. 4. 2016, č.j. 6 Afs 3/2016-45, bod 19.

16. Dále platí, že samu okolnost, že soud nepřisvědčil argumentaci účastníka řízení, nelze bez dalšího považovat za porušení jeho práv. Právo na spravedlivý proces nelze vykládat tak, že jde o právo jednotlivce na vyhovění jeho návrhu či na rozhodnutí v jeho prospěch (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. III. ÚS 2773/11, dostupné stejně jako další citovaná rozhodnutí Ústavního soudu na <http://nalus.usoud.cz>).

17. Soud taktéž dodává, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130 publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).

18. Též je třeba připomenout, co se rozumí úplným přezkumem pro účel správního soudnictví. V rozsudku ze dne 20. 10. 2015 ve věci č. 4037/10 – Fazia Ali v. Spojené království Evropský soud pro lidská práva uvedl, že pojem „úplný přezkum“ však není vykládán doslova a Soud (zde míněno ESLP) se v zásadě spokojí, bude-li přezkum dostatečný (sufficient review). Je třeba též přihlídnout ke specifičnosti řízení ve správním soudnictví, v rámci něhož může být skutkový přezkum v zásadě omezený a odvolací soudní orgán se může zaměřit spíše na přezkum předchozího řízení než na přijímání skutkových závěrů. Z článku 6 Úmluvy tak nevyplývá právo na přístup k soudu, který může nahradit názor správního orgánu svým vlastním názorem; v této souvislosti Soud (ESLP) zdůrazňuje, že musí být respektována rozhodnutí správních orgánů založená na vhodnosti (expediency), která jsou mnohdy přijímána ve specializovaných oblastech práva, jakými jsou např. územní plánování, ochrana životního prostředí či regulace lovu (např. Bryan proti Spojenému království, č. 19178/91, rozsudek ze dne 22. listopadu 1995, § 47). Při posuzování dostatečnosti soudního přezkumu je podle ESLP nutno posoudit:

- pravomoci příslušného soudního orgánu,
- oblast, již se rozhodnutí správního orgánu týká, a to zejména z pohledu, zda obsahuje posouzení otázek vyžadujících zvláštní odborné znalosti,
- míru správního uvážení, kterou v dané věci příslušné správní orgány mají,
- způsob, jakým bylo rozhodnutí přijato, zejména z pohledu záruk, které měli účastníci správního řízení k dispozici, a
- obsah sporu včetně rozsahu soudní žaloby. Soud proto musí přezkoumat právní zakotvení soudního přezkumu jako celek, včetně procesních záruk, které účastníci řízení mají k dispozici, a ověřit, zda byly skutkové okolnosti v řízení jako celku náležitě přezkoumány.

19. K samotnému přezkumu napadeného rozhodnutí soud uvádí následující.

20. Soud především konstatuje, že napadené rozhodnutí žalovaného o 19 stranách, rozhodnutí stavebního úřadu o 45 stranách (včetně citací námitek) i jemu předcházející postup má za přezkoumatelný. Závěry obou rozhodnutí jsou podloženy dostatečnými zjištěními a potřebnými podklady, o čemž svědčí i obsah správního spisu. Pokud by napadené rozhodnutí mělo být spatřováno nepřezkoumatelným, stěží by žalobkyně i s pomocí advokáta byly schopny podat konkrétně zpracovanou žalobu a polemizovat v nastíněném rozsahu s jednotlivými dílčími závěry žalovaného.

21. Spíše je to koncepce žaloby, který má částečné rezervy v přehlednosti, kdy jednotlivé námitky jsou sice členěny do samostatných oddílů, avšak ze své podstaty i z pojmenování se prolínají, což je patrné i ze stručného vymezení žalobních bodů shora. Vyšší míra složitosti a náročnost na orientaci v požadavcích žalobkyň je dána též tím, že žaloba, snad z důvodu ilustrace důležitosti a složitosti vzniklých potíží, obsahuje vyšší míru citace judikatury správních soudů ve věcech stavebních a územního plánování, které však k použití závěrů nelze přímo přebírat na souzenou věc. Jde o problém tzv. selektivního použití a citací judikatury, která nepřináší do konkrétní věci sama o sobě nic zlomového, spíše naopak situaci činí méně přehlednou a omezuje soud v tom, že nelze vyložit jasné stanovisko k jednotlivým vzneseným námitkám.

22. Vzhledem k tomu, že žaloba je především opakováním odvolacích námitek a rovněž opakováním námitek z průběhu územního řízení, bude tak pro závěry souzené věci podstatné to, jak se s nesouhlasnými námitkami vypořádal v rozhodnutí stavební úřad a poté i v odvolání žalovaný. Soud vnímá obecněji vznesenou námitku žalobkyně, že úřady na jejich námitky nedbaly a žalovaný námitky vůbec nevypořádal, nebo vypořádal nedostatečně, případně v některých případech odkazoval na obsah rozhodnutí stavebního úřadu. S tímto náhledem žalobkyně soud nesouzní, neboť z obsahu obou rozhodnutí se podává, že především stavební úřad a poté i žalovaný řádně a podrobně reagovali na vznesené námitky.

23. Na místech, kde to soud bude považovat za možné a odpovídající, na závěry správních orgánů odkáže, neboť není a nemůže být úkolem správního soudu „znovu vynalézat kolo“ a hledat další, nové či alternativní odůvodnění přijatých odůvodněných závěrů. Účel správního soudnictví tkví v něčem jiném (viz shora) a soud nelze mít za další třetí instanci správního rozhodování. Soud taktéž vnímá, že setrvalý a konstantní nesouhlas žalobkyně se záměrem investora, resp. žadatele o územní rozhodnutí je dán jejich přímou osobní zainteresovaností a obavou o další kvalitu bydlení v předmětné lokalitě. Je možno jinými slovy říci, že žalobkyním jde o mnoho, tedy o další budoucí žití v místě, zatímco investor výstavby je pak patrně veden zájmy poptávky po bydlení a zájmy ekonomickými, samozřejmě za splnění podmínek stanovených v územním (a poté stavebním) rozhodnutí.

24. Před tím, než se soud bude věnovat vypořádání jednotlivých žalobních bodů, které i tak jsou částečně v žalobě provázány, je třeba uvést, že v zásadě totiž každá nová (a nejen městská) stavba s sebou nese možné negativní vlivy a účelem územního řízení je posoudit jejich přípustnou míru a stanovit, zda je její umístění v území možné či nikoli. Stavební úřad i žalovaný uzavřeli, že v posuzované věci nejsou na místě obavy, že by bytový dům náležel mezi zástavbu, která nerespektuje architektonické či urbanistické hodnoty a nastavené limity lokality, a že nebylo dostatečně vyřešeno vzájemné působení na stávající zastavěné lokality. Přitom lze uvést, že samotnou podstatu námitek žalobkyně lze prakticky spatřovat v tom, že navržený bytový dům tvořící souvislou hmotu o délce 22 metrů, je pro ně příliš vysoký a s připojenou nižší hmotou propojených sklepních kójí na severní straně je umístěn na samé hranici u chodníku ulice X, čímž ve svém celku nadměrně stíní především domu žalobkyně a). Stíní potenciálně i dalším sousedním domům ve vlastnictví třetích osob, přičemž však umístění domu žalobkyně b) a jeho vzdálenost přibližně 40 m od záměru ve směru východoseverovýchod, jsou takové, že dopady možných zásahů v tomto směru žalovaný označil jako bez bezprostředního vlivu.

Námítka výškové zonace

25. Námitka výškové zonace záměru a zachování stavební, popř. uliční čáry úzce souvisí s platnou územně plánovací dokumentací pro danou lokalitu. Žalobkyně namítají nesoulad s platným územním plánem města Svitavy, zejména stran výškové regulace zástavby. Namítají, že stavební úřad a poté i žalovaný, který fakticky převzal jeho stanovisko, uvedli, že stavební záměr bytového domu Tabačka 3 výškově koreluje s okolní zástavbou, avšak úřady přehlédly konkrétní a faktické námitky žalobkyně (rodinné domy ve své výšce mají sedlovou či sklopenou střechu na rozdíl od střechy rovné bytového domu, rozdíly výšek domů v X ulici budou až více jak 5 m, vyšší bytový dům v ulici X má

výraznější odstup od ulice, škola i dům čp. X v areálu Tabačka jsou solitérní stavby). Ve správním řízení požadovaly, aby do správního spisu byl zpracován výkres zobrazující výškové rozdíly mezi záměrem a nejbližšími rodinnými domy v ulici X, čemuž nebylo vyhověno. Porovnání výšek domů považují za tendenční a účelové.

26. Tuto námitku soud nesdílí. Prvně je třeba uvést, že stavební úřad a posléze i žalovaný se uvedenou námitkou ve svých rozhodnutích zabývali, a to nejen v obecných rysech, nýbrž i ve vztahu ke konkrétním námitkám žalobkyň. Stavební úřad se mj. otázkou výškové zonace zabýval na str. 10 až 12 rozhodnutí a poté též reagoval na námitky na str. 32 až 35. Žalovaný otázku výškové zonace pojednal na str. 12 a 13 napadeného rozhodnutí. Soud na tyto části odůvodnění obou rozhodnutí odkazuje, neboť v nich nespatřuje zásadní pochybení.

27. Podle § 90 odst. 1 písm. a) až e) stavebního zákona ve znění před novelou provedenou zákonem č. 225/2017 Sb., jehož toto dřívější znění se dle čl. II. bod 10 přechodných ustanovení označené novely použije pro nedokončená územní řízení, platí, že *v územním řízení stavební úřad posuzuje, zda je záměr žadatele v souladu*

a) s vydanou územně plánovací dokumentací,

b) s cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území, s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území,

c) s požadavky tohoto zákona a jeho prováděcích právních předpisů, zejména s obecnými požadavky na využívání území,

d) s požadavky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu,

e) s požadavky zvláštních právních předpisů a se stanovisky dotčených orgánů podle zvláštních právních předpisů, popřípadě s výsledkem řešení rozporů a s ochranou práv a právem chráněných zájmů účastníků řízení.

28. Výšková regulace zástavby bývá pravidelnou součástí textové části územního plánu, představuje jeden z možných způsobů regulace prostorového uspořádání území řešeného územním plánem a jednu ze základních podmínek ochrany krajinného rázu. [srov. část I. odst. 1 písm. f) přílohy č. 7 vyhlášky č. 500/2006 Sb.]. Krajinný ráz je souhrnem znaků, vlastností, jevů a hodnot určité krajiny, které vytvářejí její celkový charakter. Kromě hodnot krajinného rázu, jež se vztahují převážně k přírodním prvkům území, mají sídla i urbanistické kvality, jejichž souhrn tvoří kulturní potenciál území. Urbanistické kvality sídla tvoří například prostorová kvalita půdorysného uspořádání sídla (hodnotná půdorysná stopa, výrazné kompoziční záměry), siluety sídla (obrys sídla proti obloze, popř. proti okolnímu terénu u sídel v údolích), či veřejných vnitřních prostorů (komponované průhledy, propojení s exteriérem sídla, výrazný ústřední prostor-náves či náměstí). Mají-li být v územním plánu stanoveny požadavky na prostorovou regulaci, které chrání hodnoty krajinného rázu a urbanistickou kvalitu sídla, musí být tyto hodnoty v odůvodnění územního plánu identifikovány a odborně popsány, a konkrétní požadavky na prostorovou regulaci musí být odůvodněny ve vztahu k těmto hodnotám. Prostřednictvím výškové regulace zástavby tak lze chránit například jednotný horizont, celkovou hladinu zástavby či siluetu sídla (v podrobnostech srov. např. Saktorová, Dagmar, Ing. arch. Prostorová regulace v územním plánu. Moderní obec, č. 8/2013 a 9/2013).

29. Stavební úřad opatřil do správního příslušnou část územního plánu, jež se vztahuje k zájmovému území, na němž má být umístěn bytový dům Tabačka 3. Z územního plánu se podává, že jde o plochu smíšenou obytnou (SM) s hlavním určením pro bydlení a občanské vybavení. Území bývalého areálu Tabačky je v územním plánu označeno jako plocha přestavby (SM), kde je ve vztahu k výškám staveb uvedeno: „výšková zonace dle okolní zástavby.“ Dle tohoto regulativu poté stavební úřad postupoval, přičemž vzal v potaz i to, že k dané lokalitě nebyl vypracován regulační plán (§ 61 an. stavebního zákona), který by se otázkou výšky staveb, jejich umístěním a odstupovým vzdálenostem ve smyslu stavební čáry uváděné žalobkyněmi podrobněji věnoval.

30. Soud tak neshledává rozpor s územním plánem, což ostatně uvedly již správní orgány. Je proto třeba nahlédnout též optikou ustanovení § 90 písm. b) stavebního zákona, tedy pohledem případné ochrany architektonických a urbanistických hodnot území. Z uvedeného je pak zřejmé, že při hodnocení a porovnání výšek budov nelze ustrnout na každém porovnání s jednotlivou stavbou, jak se dožadují žalobkyně, nýbrž je nutné zkoumat soulad výšek budov v dané lokalitě, což stavební úřad i žalovaný naplnili. V tomto ohledu pak již není zdaleka tak zásadně rozhodné, jaký typ střechy různé stavby mají, byť soud chápe sdělení žalobkyň v tom, že sedlová střecha ve své horní partii není výškově celistvou hmotou a tím brání méně průchodu světla v dané výškové zóně. Námitky zastínění jsou pojednány odděleně.

31. Ze shora uvedeného plyne, že nelze hledat výškový soulad toliko na protilehlé straně ulice. Správní orgány též správně zmínily výšku, již dosahují vzrostlé stromy v ulici X. V dané věci nedojde k umístění stavby, jež výraznou měrou přesáhne okolní zástavbu. V dané lokalitě jsou již v současnosti zcela jistě umístěny stavby, jež svoji výškou prosazovaný záměr převyšují. Rovněž lze uvést, že bytový dům Tabačka 3 bude výškou korelovat s dalšími navrženými domy podél ulice X. Jako pochybení soud nespatřuje to, že správní spis neobsahuje výkres zobrazující výškové profily staveb v ulici X, neboť je zřejmé, že správní orgány měly možnost věc řádně posoudit i bez takové listiny s tím, že využily jak fotodokumentace domů v lokalitě, tak i projektové dokumentace. Zjištěné výškové poměry stávající zástavby v ulici X žalobkyně nespoujají. Konečně platí, že správní orgán pro zjištění stavu věci bez důvodné pochybnosti není povinen provést či opatřit každý navržený důkaz. Nadto soud již shora uvedl, že samotné porovnání výšek budov toliko v dané ulici, není pro otázku zhodnocení výškové zonace jediným rozhodujícím kritériem.

Nedodržení stavební, resp. uliční čáry

32. Námitka nedodržení stavební čáry a požadavek zachování uliční čáry rovněž souvisí s obsahem územně plánovací dokumentace, resp. regulace. I k této námitce se správní orgány ve svých rozhodnutích podrobně vyjádřily. Stavební úřad v obecné rovině na str. 11 a 12 a poté konkrétně na str. 33, 34, 39 a 40 rozhodnutí o umístění stavby. Žalovaný především pak na str. 13 napadeného rozhodnutí. Prvním zásadním bodem plynoucím z odůvodnění obou rozhodnutí je to, že územní plán v daném území stavební ani uliční čáru nepodmiňuje a regulační plán lokality nebyl zpracován. Především pak stavební úřad v rámci úplnosti a srozumitelnosti rozhodnutí učinil rozbor, resp. vysvětlení těchto urbanistických pojmů. Ani při absenci regulace územním či blíže regulačním

plánem stavební úřad ani žalovaný nerezignovali na vyhodnocení umístění stavby domu ve smyslu dodržení pomyslné linie na jižní straně ulice X.

33. Regulativ stavební, případně též uliční čáry náleží pod nástroje urbanistické koncepce a v územním plánu může být zakotven jako prvek regulující prostorové uspořádání ve smyslu vyhlášky č. 500/2006 Sb., blíže pak v příloze 7, odst. 1, písm. f). Podrobný a konkrétní regulativ stavební čáry lze beze sporu stanovit na úrovni regulačního plánu, ve kterém lze stanovit, jak bude čára vedena v konkrétní ulici, popř. na konkrétních pozemcích (zpravidla se tak bude dít přesně v grafické části regulačního plánu s následným určením vzdálenosti). K uvedenému viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 18. 6. 2015, čj. 9 As 17/2015-41.

34. Správní orgány odkázaly na to, že přímá regulace územním či regulačním plánem nebyla pro území zpracována. K dodržení případné linie zástavby se blíže vyjádřily, i při nedostatku výslovné regulace, neboť jak soud již uvedl shora, absence výslovné regulace neznamená, že nemají být chráněny architektonické a urbanistické hodnoty [viz § 90 písm. b) stavebního zákona]. Orgány poukázaly na rozmanitý charakter okolní zástavby, a to nejen v ulici X. V této samotné ulici argumentovaly variabilními odstupy staveb od ulice (především areál školy), konstatovaly, že hranice zástavby zůstává zachována dle současného, resp. dřívějšího stavu areálu Tabačka. Plot v podobě zdi náležící areálu školy a tvořící v jistém smyslu stávající základ uliční čáry bude v bezprostřední blízkosti navazujících nově umísťovaných domů plynule navazovat na předpokládanou hranici mezi pozemky a veřejným komunikačním prostorem. Současně připomněly, že dříve umístěné bytové domy v areálu X 2 a X 4 lze srovnat s umístěným záměrem bytového domu Tabačka 3. Žalovaný rovněž uvedl, že mezi obdobnými třemi domy o délce 22 metrů je vždy 16 metrů široká proluka.

35. Žalobkyně poukazují na jinou sousední stavbu bytového domu v ulici X, která je svým charakterem obdobná a je umístěna s větší odstupovou vzdáleností od uličního prostoru s tím, že mezi bytovým pětipodlažním domem a ulicí je prostor pro chodník a zeleň, především trávník. Soud k tomu uvádí, že jejich požadavky nemá za zcela nelogické. Ze samotného laického prostorového a estetického pohledu by jistě bylo namístě, aby v dané, byť svým charakterem proměnlivé lokalitě, v místě, kde se má nově nacházet větší hmota bytového domu byla jistá plocha v blízkosti domu, míněno mezi domem a ulicí věnována zeleni tak, aby dům a jeho hmota nebyla umístěna bezprostředně na hraně přilehlého chodníku. Tato úvaha však necílí přímo na koncept stavební čáry, a jak soud uvedl shora, soud má za to, že jde spíše o hledisko estetické a potažmo též prostorové. V daném ohledu však do úvah vstupují další okolnosti a stavební úřad, potažmo žalovaný, nemohou svými úvahami a rozhodováním nahrazovat chybějící regulaci v územně plánovací dokumentaci, která může být výrazem zájmu pořizovatele, tedy obce a zprostředkovaně jejich obyvatel na přijatelnou podobu obydlého prostoru.

36. Případné osobní požadavky na podobu prostoru a estetická hlediska nejsou však jediná. Byl to investor, patrně po spolupráci s urbanistou (architektem), který z jistých důvodů zvolil vybraný typ zástavby. Bylo třeba vycházet z daného stavu území, tedy jak z dosavadní zástavby a též z modelace terénu. Správní orgány uvedly, že úroveň terénu v areálu bývalé Tabačky je přibližně o 2,5 metru snížena od stávající úrovně ulice X. Koncepce navržených bytových domů je navržena tak, že na severní straně u ulice X jsou

navrženy snížené sklepní kóje a obytná zóna ve smyslu příchodu k navrhovanému domu atd. je situována na stranu jižní do zastavovaného areálu. V daném případě pak má smysl uvažovat o rozšířeném prostoru zeleně před domem na jižní straně a nikoli na opačné straně severní. V jistém smyslu, lze v souznění s obecnou argumentací části žaloby konstatovat, že z prostorového hlediska hmota bytového domu v dané lokalitě představovaná sníženým prostorem sklepních kójí, nemusela nutně být pro každý případ situována až k hranici chodníku. Nicméně po zvoleném jižním přístupu k bytovému domu a s ohledem na výškovou úroveň zastavovaného areálu byla zvolena varianta, která dává logický smysl, neboť případný volný prostor za domem na severní straně má zcela jistě menší potenciál, než volný prostor na jižní straně. V rámci územního řízení je třeba také dbát o to, aby zastavované území (zde proluka v městské zástavbě) bylo využito v plném potenciálu. Zvolené řešení zástavby areálu bytovými domy na severní straně je jistě jednou z logických variant a při stávajícím obsahu územně plánovací dokumentace nelze žádat po stavebním úřadu ani poté po žalovaném, aby navrženou variantu zhodnotili při dodržení odstupových vzdáleností a zhodnocené míry zastínění jako rozpornou se zákonem či jinými požadavky na výstavbu. Jiná situace by nastala v případě bližší regulace územním plánem, eventuálně podrobnými požadavky regulačního plánu i pro danou ulici, což však naplněno nebylo a je možno jistým způsobem konstatovat, že potenciálu volného území mohlo být využito i jinak, přičemž by se mohlo jednat o způsob bližší požadavkům žalobkyně. Nemůže však být na stavebním úřadu, aby svými závěry nad rámec požadavků zákona omezil investora pomocí požadavků, které mu nepřísluší klást. Úkolem stavebního úřadu dle § 90 stavebního zákona v použitelném znění je *posoudit soulad* a nikoli klást rozšiřující podmínky. K dalšímu vyhodnocení a výsledku stavebního záměru se soud vyjádří při vypořádání dalších námitek, jež se týkají pohody bydlení, resp. kvality prostředí.

37. K námitkám výškové zonace a odstupových vzdáleností tak lze obecně shrnout, že požadavek žalobkyně, aby zástavba podél obou stran ulice X v místě nově zastavovaného areálu byla víceméně obdobná, tedy, aby se jednalo o zástavbu podobných rodinných domů, není podložený. V dané lokalitě, jež může být vymezena všemi sousedními ulicemi zastavované lokality, se nachází různé vysoké stavby a rovněž realizovanou zástavbou již daná, byť územní regulací neurčená, stavební (a též uliční) čára má proměnlivý charakter.

Zastínění okolní zástavby, ztráta oslunění, prosvětlení

38. Námitky týkající se budoucího zastínění a ztráty oslunění žalobkyně vymezily pod samostatným bodem, byť uvedly, že souvisí též s námitkou pohody bydlení, kterou vymezily odděleně a rovněž soud ji vypořádá níže. Žalobkyně namítají, že ve více domech v X ulici dojde k výraznému omezení doby oslunění, někde až více jak o 85 %. Poukazují na značné snížení hodnot k datu 21. 12. kalendářního roku (zimní slunovrat). Vytýkají žalovanému i stavebnímu úřadu, že svoji argumentaci opřeli o splnění normových hodnot k datu 1. 3. kalendářního roku.

39. Též ve vztahu k námitkám ztráty proslunění a námitkám spojeným soud uvádí, že již v průběhu územního řízení byly zpracovány studie zastínění (únor 2018) a doplněk studie (červen 2018) Atelierem DEK – DEKPROJEKT s.r.o. (Ing. P. Š.), které se otázkou proslunění zabývaly a potvrdily dodržení požadavků plynoucích z příslušných norem, v návaznosti na § 13 vyhlášky č. 268/2009 Sb. Stavební úřad se námitkám jak proslunění,

tak úbytku denního osvětlení věnoval podrobně na str. 37 až 39 rozhodnutí, žalovaný pak na str. 13 a 14. Soud ke stanovisku stavebního úřadu ani stanovisku žalovaného nemá výhrady. Již shora bylo uvedeno, že častá bývá situace, kdy nová zástavba v urbanizované oblasti přináší i záporný potenciál pro zhoršení parametrů okolní stávající zástavby. Tato úvaha platí o to víc, kdy v současné době je v areálu Tabačka stavební proluka, resp. na severní straně je toliko pozůstatek obvodových zdí dřívějších budov. Pokles míry proslunění a osvětlení je tak více méně logickým důsledkem nově zamýšlené zástavby, která nebude toliko přízemní (námitky k výšce viz shora).

40. Obě žalobkyně především namítají zásadní úbytek proslunění k datu 21. 12. kalendářního roku. Žalovaný však správně podotkl, že námitka související s úbytkem světla je dána u žalobkyně a) v domě čp. X a již výrazně méně je tomu u žalobkyně b), jejíž dům je od umísťovaného domu vzdálen několik desítek metrů. Pro datum dané normou 1. 3. jsou limity 90 minut dodrženy, což i soud považuje za podstatné. Pokud žalobkyně brojí ve vztahu k hodnotám 21. 12., již stavební úřad jim v odůvodnění podal vysvětlení a komentář k těmto hodnotám a soud toto nerozporuje. Odkaz na hodnoty průměrné délky měsíčního svitu pro oblast Pardubic a nadnesenou možnost nepřesnosti ve vztahu k lokalitě Svitavy soud nemá za pochybení. Odkaz měl totiž pouze ilustrovat a podložit blíže vyslovený názor stavebního úřadu, že hodnotit míru zastínění k 21. 12. (což pro doplnění činila studie) namísto „normového“ data 1. 3. je zavádějící.

41. K samotné podstatě a určení normového data hodnocení délky proslunění, tedy k 1. březnu soud uvádí, že smyslem regulace není zajistit uživatelům bytů oslunění dne 1. března, ale vyloučit taková neefektivní řešení bytů, kdy okna všech obytných místností bytu jsou obrácena severním směrem nebo jsou nadměrně stíněna. Cílem autorů normy bylo zajistit uživatelům bytů přiměřenou dobu přítomnosti slunečních paprsků alespoň v jedné z obytných místností v jarních měsících, tj. v době, kdy po přestálé zimě obyvatelé nejvíce trpí nedostatkem slunečního záření, jarní únavou a sezonní emoční poruchou¹. Z uvedených důvodů je zřejmé, že podstata argumentace poklesem proslunění k datu zimního slunovratu zde z části postrádá logiku a snaha o dosažení hodnot předepsaných pro odlišný první březnový den v roce pak nabourává smysl normových požadavků. Již ze shora zmíněného obecného poukazu na výrazný rozdíl průměrného denního svitu mezi daty 21. 12. a 1. 3., ať je tomu v Pardubicích či Svitavách (byť by se hodnoty patrně lišily), což provedl stavební úřad, se podává, že argumentace žalobkyň je svým způsobem zavádějící. Pokud žalovaný výslovně na námitku rozdílu doby svitu mezi Pardubicemi a Svitavami nereagoval, soud toto ve světle shora uvedeného nepovažuje za pochybení, neboť již stavební úřad své rozhodnutí koncipoval tak, že tato úvaha nebylo úvahou nosnou, nýbrž spíše úvahou pro dokreslení a nevyvodil z ní jakýkoli přímý a rozhodující závěr.

42. Soud ani správní orgány nespoujají, že u domu žalobkyně a) dojde k poklesu míry proslunění a též poklesu doby denního svitu. Je to však důsledek shora popsaného dřívějšího a do budoucna plánovaného stavu. Přičemž zejm. žalobkyni a) nemohlo být a nebylo jakkoli pro další budoucnost zaručeno, že k poklesu nedojde. Soud má za to, že vypočtené hodnoty k rozhodnému datu 1. 3. prvně splňují s výraznou rezervou předepsané normy, a za druhé nejsou ani takového zásadního rázu, tak aby bylo na místě uzavřít, že se

¹ KAŇKA, Jan. Proslunění budov a urbanismus. SVĚTLO - časopis pro světlo a osvětlování, 2014, dostupné online na <http://www.odbornecasopisy.cz/svetlo/clanek/prosluneni-budov-a-urbanismus-634>

podstatným způsobem narušují pohodu bydlení. Soud nepovažuje za potřebné blíže reprodukovat výpočtové hodnoty proslunění, případně jejich snížení z tabulek v uvedených studiích, neboť účastníkům jsou dostatečně známy.

43. Soud, jak je patrné shora, nedává za pravdu žalobkyním, že ve vztahu k pojednané problematice se správní úřady zabývaly toliko vyhodnocením dle normových požadavků. Žalobkyněmi obsáhle citovaná judikatura je dle soudu nepřipadně použita. Soud totiž krom částečné ztráty výhledu způsobeného výškou stavby bytového domu Tabačka 3 (viz shora) a s tím velice úzce propojené snížení míry proslunění nespatřuje další zásadní faktory zhoršení prostředí tak, aby bylo možné uzavřít, že je třeba vliv označit za zásadní a nepřípustný i přes to, že normové a vyhláskové hodnoty jsou splněny.

44. V žalobě rovněž zazněla argumentace zastínění zahrady a terasy, což soud nemá za případné. Především se opět jednalo o využití citace jiného soudního rozhodnutí v odlišné věci, současně bylo žalovaným správně připomenuto, že zahrady rodinných domů v ulici X jsou situovány na sever od domů a tudíž jsou především již dnes zastíněny domy samotnými a záměr výstavby se tedy nijak nově, natož zásadně neprojeví.

Pohoda bydlení, resp. kvalita prostředí

45. V tomto okruhu námitek žalobkyně fakticky předkládají propojení dvou již uvedených okruhů námitek pojednaných shora. Tedy jak (i) výškovou zonaci a odstup navržené budovy, tak (ii) vzniklé zastínění jejich a okolních domů, s tím, že připojují další s tím související dopady jako omezení výhledu, pocit stísněnosti, možné zvýšení nákladů na vytápění a za energie na osvětlení. Žalobkyně a též D. K. D. (osoba zúčastněná na řízení) dále připomínají možné dopady na vzrostlé stromy v ulici s tím, že zástavbou v jejich těsné blízkosti budou tyto ohroženy a též poškozeny. Soud již oba podstatné okruhy námitek, tj. (i) i (ii) shora samostatně vypořádal.

46. Soud opět může a je to tak i na místě připomenout, že jak stavební úřad (str. 35 až 37), tak žalovaný (str. 15 a 16) na opakované námitky reagovali. Orgány rozhodně nezkrátily práva žalobkyň tím, že by záměr a jeho důsledky nehodnotily ve svém celku, jak je tvrzeno v žalobě. O tom svědčí mimo jiné plné texty obou rozhodnutí, ve kterých je kvalita prostředí hodnocena především jako celek, je zdůrazněno, že některé možné a dokonce i namítané vlivy nejsou zcela na místě, přičemž je zmíněno, že z jistého pohledu lze uvažovat i o kladných dopadech zamýšlené výstavby. Soud však částečně rozumí žalobkyním, které jsou vedeny především představou a možnými vlivy zástavby, jež je naplánována o výšce větší, než jsou jejich představy, a proto setrvale tuto argumentaci opakují a přistupují k ní z různých směrů.

47. Z hlediska uplatněného požadavku žalobkyň na zachování charakteru a hodnoty území, včetně pohody bydlení a kvality prostředí, soud opět připomíná, že podle § 90 písm. b) a c) stavebního zákona v územním řízení stavební úřad posuzuje, zda je záměr žadatele v souladu s cíli a úkoly územního plánování, zejména s charakterem území, s požadavky na ochranu architektonických a urbanistických hodnot v území, a zda je v souladu s požadavky tohoto zákona a jeho prováděcích právních předpisů, zejména s obecnými požadavky na využívání území.

48. Pro věc podstatný pojem „pohoda bydlení“, který obsahovala v § 4 odst. 1 a § 8 odst. 1 dnes již zrušená vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, byl nahrazen pojmem „kvalita prostředí“ obdobného obsahu (srovnej § 20 odst. 1 a § 25 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb., a rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2016, č. j. 2 As 174/2016-20). Jak v této souvislosti vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 9. 2019, č. j. 1 As 329/2018-66, z tohoto důvodu je možné stávající judikaturu vztahující se k pohodě bydlení v plném rozsahu aplikovat i na pojem kvalita prostředí.

49. V rozsudku ze dne 2. 2. 2006, č. j. 2 As 44/2005-116, č. 850/2006 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud pojem pohoda bydlení rámcově vymezil tak, že *„pohodou bydlení je nutno rozumět souhrn činitelů a vlivů, které přispívají k tomu, aby bydlení bylo zdravé a vhodné pro všechny kategorie uživatelů, resp. aby byla vytvořena vhodná atmosféra klidného bydlení; pohoda bydlení je v tomto pojetí dána zejména kvalitou jednotlivých složek životního prostředí, např. nízkou hladinou hluku (z dopravy, výroby, zábavních podniků, ze stavebních prací aj.), čistotou ovzduší, přiměřeným množstvím zeleně, nízkými emisemi pachu a prachu, osluněním apod.; pro zabezpečení pohody bydlení se pak zkoumá intenzita narušení jednotlivých činitelů a jeho důsledky, tedy objektivně existující souhrn činitelů a vlivů, které se posuzují každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech. Správní orgán při posuzování, zda je v konkrétním případě pohoda bydlení zajištěna, nemůže ovšem zcela abstrahovat ani od určitých subjektivních hledisek daných způsobem života osob, kterých se má stavba, jejíž vliv na pohodu bydlení je zkoumán, dotýkat; podmínkou zohlednění těchto subjektivních hledisek ovšem je, že způsob života dotčených osob a jejich z toho plynoucí subjektivní nároky na pohodu bydlení nevybočují v podstatné míře od obecných oprávněně požadovatelných standardů se zohledněním místních zvláštností dané lokality“*.

50. Na citovaný rozsudek navázal rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2008, č. j. 9 As 61/2007-52, č. 1602/2008 Sb. NSS, který vymezil kritérium rozhodné pro posouzení, zda došlo, či nedošlo k zásahu do pohody bydlení. Rozhodným kritériem pro určení intenzity těchto účinků na okolí je tzv. „přípustná míra“, kterou (jak vyplývá z judikatury Nejvyššího soudu) je třeba rozumět míru přípustnou podle právních předpisů, včetně ustanovení občanského zákoníku (srovnej např. již usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2001, sp. zn. 22 Cdo 2929/99); jedná se o neurčitý právní pojem, což v případě námitek vznesených ve správním řízení *de facto* znamená nutnost posuzování námitek tohoto typu vždy *ad hoc* (případ od případu).

51. Žalobkyně vznesly námitku narušení pohody bydlení, resp. kvality prostředí, v podstatě s odůvodněním, že do stávajícího prostoru má být umístěn bytový dům jako stavba nesourodá s okolní zástavbou rodinných domů, kterou svými parametry zjevně překračuje, a která se co do své výšky a hmoty (objemu) charakteru dané lokality výrazně vymyká a svým způsobem ji jako cizorodý prvek narušuje. S tím rovněž spojily prolínající se dopady vycházející z objemu hmoty domu, jež ve výsledku omezuje dosavadní bydlení v lokalitě (prosvětlení, oslunění, zastínění, výhled, pocit stísněnosti, vzrůst nákladů na vytápění či osvětlení).

52. K takto uplatněné námitce soud uvádí, že stavba samotná, která není navržena jako masový bytový komplex (a to ani ve spojení s dvěma, resp. třemi zamýšlenými bytovými

domy), nebude mít negativní vliv na životní prostředí, a je navržena tak, že kvalitu prostředí a hodnotu území zásadní měrou nezhoršuje. Z projektové dokumentace, tvořící součást správního spisu, vyplývá, že architektonický návrh je zpracován relativně citlivě a s přihlédnutím k charakteru lokality tak, aby stavba svým vzhledem významně a nad míru přiměřenou poměrům nenarušovala okolní charakter zástavby ani atmosféru klidného bydlení, kdy v porovnání se stávajícím stavem nedojde ke snížení pohody bydlení, resp. kvality prostředí v takové míře, kterou by vlastníci okolních nemovitostí nemohli snášet. Výšková hladina a stejně tak zastavěnost (co do své hmoty a objemu) nebudou vzhledem k např. spojeným řadovým domům, včetně domu žalobkyně a) či vedlejšímu bytovému domu v ulici X a k navazujícím domům plánované výstavby nacházejících se v bezprostředním sousedství nijak citelně narušeny, a přestože stavba do určité míry zasáhne do pohody bydlení bezprostředně sousedících obyvatel. Soud se ztotožňuje s hodnocením správních orgánů, že se tak nestane způsobem, který by v podstatné míře vybočoval z požadovaných standardů při současném zohlednění charakteru dané lokality. Stávající zeleň v okolí stavby (stromy) mají zůstat zachovány, úroveň emisí hluku, pachů a prachu, včetně nepředpokládaného zásadního nárůstu dopravy v ulici X, nebude umístěním navrhované stavby výrazně ovlivněna a rovněž parkování budoucích obyvatel bytového domu ve vnitrobloku bude „odstíněno.“ Rovněž jednotné architektonické provedení vzhledu a členění fasád domů je možno hodnotit jako nenarušující jednotný vzhled plánované zástavby.

53. Ani v případě namítaného nesouladu umístované stavby s požadavky na zachování kvality prostředí a pohody bydlení tak soud neshledal na straně správních orgánů pochybení. Ve shodě s nimi soud doplňuje, že s ohledem na svou čistě obytnou funkci stavba nebude zdrojem překračujícím limity hluku, vibrací, pachu a prachu v této lokalitě a nebude ani původcem zastínění, jež by mělo být vyhodnoceno jako zásadně nadměrné. Na základě v řízení předložených studií, shromážděných stanovisek dotčených správních orgánů, jakož i zpracovaného architektonického návrhu, lze rozumně předpokládat, že výstavbou bytového domu a jeho následným provozem nedojde u jednotlivých vlivů (samostatně ani v rámci jejich kumulativního působení) k narušení požadovaných standardů kvality prostředí a pohody bydlení, jakož i požadavků na zachování hodnoty území, a to v takové míře, že by to realizaci daného stavebního záměru vylučovalo.

54. Umístění předmětné stavby bytového domu muselo být voleno s ohledem na stávající zástavbu a její charakter a dle soudu nedochází ke změně poměrů v území v takové intenzitě, aby bylo možno hovořit o narušení kvality prostředí a pohody bydlení v rozporu s vyhláškou č. 501/2006 Sb., či o mimořádném negativním ovlivnění vlastníků okolních nemovitostí (žalobkyň) v jejich užívání a zásahu do jejich vlastnických práv nad míru přiměřenou poměrům ve smyslu § 1013 občanského zákoníku. Zásah do práv žalobkyň nelze hodnotit jako natolik mimořádné obtěžování, které by umístění stavby v dané lokalitě znemožňovalo (srovnej k tomu také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2010, č. j. 7 As 13/2010-145, z něhož vyplývá, že vlastníci nemovitostí dotčených zbudováním stavby na sousedním pozemku si nemohou osobovat právo na to, aby byla vyloučena každá stavební změna v jejich sousedství, která by podstatně snížila míru jejich soukromí). Krajský soud v této souvislosti odkazuje také na své závěry vyslovené již v rozsudku ze dne 12. 9. 2008, č. j. 2 As 49/2007-191, č. 2479/2012 Sb. NSS, z nichž vyplývá, že změny ve využití území v průběhu času, včetně nejruznějších

stavebních aktivit, jsou přirozenou součástí vývoje, a to zvláště v urbanizovaných oblastech. Žalobkyně proto nemají (a ani nemohou mít) subjektivní veřejné právo na to, aby poměry v daném území zůstaly zakonzervovány a nemohly se změnit.

55. Taktéž je možno souhlasit se správními orgány, že zamýšlená výstavba tří v řadě bytových domů na sebe navazuje a tvoří svým způsobem harmonický celek podél předmětné části ulice X. V případě individuálních rodinných domů by tomu tak být nemuselo, což by naopak mohlo být hodnoceno jako negativní prvek nesourodosti. Soud zde připomíná, že územní plán ani regulační plán neobsahují bližší podmínky výstavby, což by zcela nepochybně mohlo otevřít cestu k realizaci jakéhokoli různého záměru jednotlivých soukromých investorů. K délce navržených bytových domů, včetně projednávaného záměru, soud uvádí, že ji nemá za nepřiměřenou. Je totiž na místě připomenout, že též stávající rodinné domy, resp. některé z nich, podél severní strany ulice X [včetně domu žalobkyně a)] tvoří souvislejší řadovou výstavbu o délce obdobné (bez jakékoli proluky).

56. Namítaný prvek stísněnosti již soud nepovažuje za natolik výrazný, aby byl hodnocen jako zásadní součást okolností, jež ve svém celku znatelně snižují kvalitu bydlení. Vzdálenost zamýšleného domu je v běžné vzdálenosti „přes ulici“ od současné výstavby městského typu. Pokud vybrané citované rozsudky žalobkyněmi pracují s pojmy jako odejmutí výhledu a zásadním snížením kvality bydlení, jsou to rozhodnutí ve věcech, které jako podklad mají výstavbu zcela jiného charakteru, která je od sousedních budov vzdálena ve zcela jiných dimenzích. Obdobně soud v souladu s názorem správních orgánů hodnotí i případné narušení soukromí, patrně míněné pohledem z protilehlých oken. Tuto nově vzniklou situaci mají žalobkyně, resp. obyvatelé stávajících domů s okny situovanými směrem na jih možnost řešit zástěnami, žaluziemi či záclonami, které ve vybraném provedení mají minimální vliv na úbytek propouštěného světla. Soud rovněž připomíná existenci vzrostlých stromů, které přímý pohled zcela jistě omezují.

57. K námitce zvýšených nákladů na topení, případně na osvětlení, se správní orgány vyjádřily. Námitka žalobkyň je ze své podstaty obecná a není podložena jakkoli blíže, případně s odkazem na konkrétní kvantifikované tvrzení. Soud souhlasí se správními orgány v tom, že vliv úbytku přímého dopadu časově krátkého zimního slunečního záření, nebude mít zcela zásadní dopad na tepelnou bilanci obydlí žalobkyň. Přitom soud ani správní orgány nijak nezpochybnil, že jisté negativní dopady výstavby nastanou, ovšem opět nejde o snížení míry pohody zásadní. Přitom je třeba vidět, že žalobkyně, nemohou svými námitkami zabránit tomu, aby výstavbě bylo zabráněno, v podstatě odkazem na to, že současný stav bez výstavby je pro ně vhodnější než předpokládaný výsledek stavební činnosti. Neexistuje totiž jejich právo na neměnnou podobu místa se zachováním současných parametrů. Práva žalobkyň v širším slova smyslu jsou zde zcela logicky omezena právy jiných vlastníků sousedních pozemků.

58. NSS k otázce soukromí uvedl: *V řadové zástavbě domů v centru města není možné ve venkovních prostorách očekávat zachování absolutního soukromí. Dotčení vlastníci mají za této situace možnost si na svých nemovitostech odstínění proti pohledu různými způsoby zřídit (viz rozsudek NSS ze dne 31.5.2017, č.j. 4 As 62/2017-37). Určité zhoršení komfortu vlastníků okolních nemovitostí nemůže samo o sobě vést k závěru o nepřípustnosti umístovaného záměru, muselo by se jednat o zhoršení kvalifikované, které by žalobci museli dostatečně*

konkrétně namítat. Žalobkyně námitky sice specifikovaly určením příbuzných oblastí snížení kvality prostředí (pohody bydlení), především pak zastíněním a s ním spojenou ztrátou proslunění, avšak v širším posouzení věci pominuly jak práva jiného stavebníka, tak též to, že přinejmenším druhá, byť severní část jejich domů, není záměrem zasažena, přičemž se zcela jistě jedná o část též obytnou, neboť je nejen výhledem z domu propojena do jejich soukromých přístupných zahrad.

59. Mezi námitkami žalobkyň a zúčastněné osoby má též místo posouzení případného dopadu výstavby na vzrostlou kaštanovou (patrně jírovcovou – pozn. soudu) alej. Především je opět na místě uvést, že žalovaný se v napadeném rozhodnutí (str. 14) otázkou možných dopadů výstavby na vzrostlé stromy zabýval, přičemž odkázal na vyjádření orgánu ochrany životního prostředí ze dne 2. 1. 2017, jež bylo k dispozici již stavebnímu úřadu. Žalovaný uvedl, že případná ochrana stromořadí v době výstavby bude řešena zejména ve stavebním řízení. K podstatě věci je možné v souladu s žalovaným uvést, že s ohledem na výškové poměry na místě, je velmi nepravděpodobné, že by kořenový systém stromů mohl být poškozen. Stromy počínají kořenit v úrovni přibližně 2,5 m nad úrovní areálu Tabačka, do něhož nemohou zcela zasahovat kvůli již současným pozůstalým obvodovým zdem domů, včetně základů zdí pod nimi. Zmíněné stanovisko ze dne 2. 1. 2017 vydané jako podklad pro územní řízení se přitom stromořadím zabývá vcelku podrobně a předvídá možné případné komplikace s tím, že nastavuje způsob jejich řešení. Zmiňuje jako podstatné též to, že stavba bytového domu Tabačka 3 má být založena na pilířích, a proto bude možné minimalizovat případné zásahy do kořenového systému správně zvolenou pozicí pilotu v prolukách mezi stromy. Stanovisko správce městské zeleně spol. SPORTEŠ s.r.o. včetně doplnění konstatuje v obecné rovině nedostatečnou vzdálenost navržené stavby od vzrostlých stromů bez dalšího a poté spíše v rovině předpokladů (o nedoložené míře pravděpodobnosti) zmiňuje, že případné nutné a budoucí zásahy do zeleně bude považovat za zásahy vyvolané stavbou. Z podkladů ve správním spise ani z námitek žalobkyň či dalších osob se s dostatečnou mírou pravděpodobnosti nepodává, že zamýšlená stavba by měla přinést rozhodný negativní vliv na existující zeleň. Námitka spočívající v částečné ztrátě přístupu světla ve vztahu ke stromům má své opodstatnění (ostatně i jednotlivé stromy v lese „soutěží“ o světlo mezi sebou), avšak není opět takového charakteru, který by umístění stavby vylučoval.

Námitky zbývající

60. Soud nesouhlasí s žalobkyněmi v tom, že stavební úřad pochybil, když požádal o stanovisko odbor výstavby MěÚ Svitavy jako orgán územního plánování (vyjádření ze dne 15. 11. 2018). Ostatně ani žalobkyně s danou námitkou nespojují jakékoli konkrétní a hmatatelné pochybení, pouze poukazují, že stavební úřad nepřípustně převzal stanovisko a přenesl odpovědnost na jiného a sám rezignoval na řádné posouzení stavby jako celku a vůbec věc neposuzoval z pohledu regulace výstavby. Je třeba uvést, že již stavební úřad objasnil v rozhodnutí, z jakého důvodu o nezávazné stanovisko požádal, odkázal přitom na novelu stavebního zákona č. 225/2017 Sb., která se na věc ještě neuplatnila, nicméně jejím záměrem bylo přispět k lepšímu standardu ochrany práv účastníků.

61. Vyjádření - nezávazné stanovisko ze dne 15. 11. 2018, pokud soud pomine jeho uvozovací část a závěrečné poučení, neobsahuje více jak dvě strany textu. Stavební povolení oproti tomu obsahuje celkem 45 stran textu včetně obsáhlého až vyčerpávajícího

odůvodnění. Nelze tak souhlasit s tím, že stavební úřad toliko převzal vyjádření a rezignoval na své vlastní posouzení věci. Stavebnímu úřadu nelze vytýkat to, že se s vyjádřením ztotožnil a dále s ním v rozhodnutí pracoval.

62. Již shora soud taktéž uvedl, že nemá za to, že stavební úřad a poté žalovaný rezignovaly na posouzení stavby jako celku. Tento závěr neodpovídá obsahu ani jednoho z rozhodnutí správních orgánů. Správní orgány zmínily a soud to již shora zopakoval, že samotná regulace dotčeného území územním plánem a absence regulačního plánu poskytly stavebnímu úřadu toliko omezené možnosti v tom, jak případně omezit či zavázat žadatele (budoucího stavebníka) tím směrem, který setrvale požadují žalobkyně. Stavební úřad a poté i žalovaný byli fakticky skrze vznesené námitky vedeni k tomu, aby se věci podrobně zabývali. V postupu stavebního úřadu se toto projevilo především tím, že (nikoli však výlučně) vycházel ze zpracované odborné studie zastínění, kterou bylo třeba opatřit pro prvotní kvantifikovatelné zhodnocení věci. V návaznosti na studii, poté obě rozhodnutí obsahují úvahy směrem ke všem vzneseným (souvisejícím) námitkám, též v jejich souvislosti, které nebyly vyhodnoceny tak, že by měly zabránit zamýšlenému záměru umístit stavbu. V rozhodnutí prezentovaná argumentace dle soudu nesměřuje k závěru, že kvalita bydlení (jde o pojem, jenž svým způsobem záměr hodnotí ve svém celku) bude v místě zásadně narušena. Lze souhlasit s žalovaným, že výstavba přinese i kladné prvky z pohledu celkového zlepšení lokality a tedy i životního prostředí. Zhoršení oslunění je fakticky jediným objektivně posuzovatelným a pro obyvatele nepříznivým faktorem v porovnání se současným stavem. Další omezení, též však spojené s možným úbytkem světla, vč. otázky stínu (omezení výhledu, tvrzený pocit stínění, možný nárůst nákladů na otop, atd.) se kvantifikují obtížněji. Správní orgány se však jimi zabývaly a došly k tomu, že samostatně ani ve svém komplexu nebudou mít zásadní vliv na kvalitu prostředí. Soud shora uvedl, že v tomto ohledu, tedy v přijatých závěrech správních orgánů, pochybení neshledal.

63. Z estetického (spíše než odborně urbanistického) pohledu, který však může být velmi subjektivní, lze připustit, že existovalo téměř nepřeborné množství možností zvolení odstupové vzdálenosti a typů stavby. Přitom jiné umístění či nižší typ stavby by mohly více konvenovat představám žalobkyň, jež zásadní vadu spatřují v nastalém zastínění jejich domů. Tuto rovinu požadavků však nelze stavět nad jiné a přitom „vyhláškově“ regulované standardizované minimální parametry výstavby (odstupová vzdálenost, dostatek světla, atp.) jak soud posuzoval shora. Částečně lze připustit, že z pohledu absence bližší regulace územně plánovacími podklady (zejm. již opakovaně uváděná absence regulačního plánu) se jedná o nevyužitou příležitost z pohledu naplnění požadavků co nejširší veřejnosti – zde obyvatel nejvíce ovlivněných, jež žijí ve stávajících rodinných domech v ulici X. Tuto jakousi rezervu v možném dosažení maximálně možného však nelze přičítat na vrub postupu stavebních orgánů, jak soud již shora zmínil.

64. Ze správního spisu se podává, že není na místě tvrdit, že umístění domu nebylo s obyvateli, tj. s veřejností projednáváno. Investorovi se záměrem umístění domu nelze uložit, aby věc předem projednal s veřejností se závazkem vyhovění jejím požadavkům. Takový požadavek, byť veden dobrými úmysly, byt fakticky nahrazoval již opakovaně zmíněnou absenci regulačního plánu lokality. Námitka postupného získávání (v čase) územních rozhodnutí k bytovým domům v lokalitě Tabačka, nebyla spojena s případným

konkrétním pochybením či újmou na právech. Soud ji proto nemohl ani věnovat bližší konkrétní pozornost.

Závěr a náklad řízení

65. S ohledem na výše uvedené soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Žalobkyně na svých právech zkráceny postupem žalovaného nikterak nebyly.

VII. Náklady řízení

66. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nebyly v řízení úspěšné. Žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

67. Osobám zúčastněným na řízení nevznikly náklady řízení v souvislosti s plněním povinností uložených soudem (§ 60 odst. 5 s.ř.s.)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 21. října 2020

JUDr. Jan Dvořák v.r.
předseda senátu

